

Mreža mira

Praksa podstiče empatiju, interkulturalnost i saradničko učenje. Učenici istražuju zemlje i narode kroz igru, pisma i projekte, razvijajući kritičko mišljenje, digitalne vještine i poštovanje različitosti.

U temelju interkulturalnog odgoja je odgajanje svakog pojedinca za partnerstvo, socijalne vještine i sposobnost za komunikaciju s okolinom. Škola je odlično mjesto za praktičnu primjenu interkulturalizma kao oblika ponašanja, usvajanje i testiranje različitih stavova i vrijednosti. Ona cijeni i omogućava ono što podupire djetetov razvoj i odgoj. Svrha interkulturalnog obrazovanja i odgoja nije samo poučavanje o različitim kulturama, nego dovođenje u suodnos nositelja različitih kultura. Savremena nastava ima zadaću pružiti djeci sticanje interkulturalnih kompetencija potrebnih za suodnose u novonastalim potrebama društva. Neophodno je zagovarati globalni odgoj, odgoj za smanjivanje predrasuda, antirasistički odgoj, odgoj za ljudska prava, odgoj za mir, te ideje o međusobnoj ovisnosti pripadnika raznih grupa, bez obzira na njihovu nadmoćnost ili veličinu. Te ideje se trebaju uvesti u cjelokupni rad škole i njeno okruženje, a provodive su sa svakom uzrasnom grupom.

POLAZIŠTA

Početak školske godine je vrijeme kada sa svojim učenicima razgovaram o doživljajima tokom raspusta i planovima za novu školsku godinu. Oni iznose svoje prijedloge o načinu rada, sadržajima koje žele izučavati, posjetama i gostima... Ove godine nas razgovor i rastužio jer nam je još jedna učenica odselila iz BiH. Već ranije drug nam je odselio u Njemačku. Imali su mnogo pitanja o njima te se rodila ideja da ih kontaktiramo i dobijemo odgovore. Međutim taj razgovor mi je otkrio i da djeca imaju određene predrasude o zemljama i narodima koji žive u njima. S obzirom da je u razredu i djevojčica iz Turske koja je lijepo prihvaćena jer su je dobro upoznali, željeli su da i druge bolje upoznaju. Naravno, o pojmu interkulturalnog odgoja i obrazovanja sa učenicima od 9 i 10 godina se ne može razgovarati, ali je ovom praksom postavljen njegov temelj, a učenici su pripremljeni i za učešće u e- Twinning projektu koji se realizuje u našoj školi.

Krenuli smo od ideje mira koja ne znači samo odsustvo rata, već odrastanje u miru sa sobom (razvoj samopouzdanja i upoznavanje sebe), sa drugima i sa prirodom i željeli smo mali razredni projekat u slobodno vrijeme. Sve to se pretvorilo u pravu oluju dječijih ideja koje su željeli realizovati. Ja sam samo pokušavala stvoriti uslove da se te ideje realizuju.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj prakse je pomoći djeci da odrastaju u miru sa sobom, drugima i s prirodom.

Iz toga proizilaze i ishodi:

- Shvaćanje mira kao procesa napredovanja u uzajamnom poštovanju ljudi i zajedništva svih živih bića.
- Razvijanje samopouzdanja (pozitivne slike o sebi i osjećaja vlastite vrijednosti).
- Upoznavanje drugih i uočavanje njihovih pozitivnih osobina, te prihvaćanje drugih što dovodi do razumijevanja, poštovanja i tolerancije.
- Prepoznavanje stereotipa i predrasuda.
- Interkulturalna saradnja.
- Razvijanje sposobnosti čitanja, pisanja i prezentovanja.

- Usvajanje znanja o Evropi, državama i njenim narodima (vježbanje pravopisa, snalaženja na karti, upoređivanja brojeva...).
- Usvajanje osnovnih informatičkih kompetencija (pronalaženje pouzdanog izvora informacija).
- Usvajanje znanja o prirodi kroz male oglede (Način provođenja istraživanja-STEM edukacija).
- Razvijanje kreativnosti, snalažljivosti u nepoznatim situacijama, kulture ophođenja prema drugima.
- Možda i ono najvažnije zabavno učenje kroz igru

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

AKTIVNOST 1: Razgovor sa učenicima u kojem su iskazali želje da imaju goste na času, da koriste kompjuter, da idu u posjete, da pravimo programe, da drugarima pošaljemo pisma i njihovoj porodici u inostranstvu i tako dođemo do odgovora koji nas interesuju. Odlučili smo da prikupljene informacije postavljamo na zid učionice u obliku mreže. Roditelji su upoznati sa malim razrednim projektom.

AKTIVNOST 2: Pregledom sadržaja NPIP uočila sam sadržaje u toku čije realizacije je moguće ostvariti neke od aktivnosti, te izvršila neki vid tematskog planiranja. Ipak treba naglasiti da su mnoge aktivnosti tekle istovremeno, pa i redoslijed istih nije strogo zacrtan.

BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Književni tekstovi:

„Jesenja pisma“ (Pisanje pisama za drugare i familiju).

„Neočekivani susret“ (Škole u drugim zemljama).

Zamjenice (Sličnosti i razlike među ljudima).

Vježbe čitanja (Upoznavanje bajki i priča drugih naroda, prepoznavanje osobenosti).

Vježbe pisanja (Ja znam dobro... Šta sam danas dobro uradio? Pozitivne osobine drugara u razredu...Sastavljanje pitanja za gosta iz Turske).

Rječnik (Posuđenice u našem jeziku. Kako ću reći dobar dan, izvolite i hvala na stranom jeziku).

Pisanje imena naroda, ulica, trgova (Upoznavanje imena naroda i imena osoba u stranim zemljama, naziva gradova...).

Pisanje radova za konkurs biblioteke „Pipi Duga Čarapa“.

MATEMATIKA

Rimski i arapski brojevi (Otkrivanje ostataka drugih kultura).

Sabiranje i oduzimanje (abakus i Matrakčijev način).

Upoređivanje brojeva (Uočavanje broja stanovnika u zemljama).

MUZIČKA KULTURA

Upoznavanje pjesama drugih naroda i kompozitora.

TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ

Dječiji nogomet, košarka, rukomet (Aktuelna evropska i svjetska takmičenja i rezultati).

MOJA OKOLINA

Pojave i procesi u prirodi (Odnosi u prirodi, Moje malo istraživanje-klijanje, uticaj muzike i položaja saksije na rast i razvoj biljke, truhljenje, hrđanje, kruženje vode, magnetizam...).

Upoznavanje zastava drugih zemalja.

Zavičaj (Posjeta Uzeirbegovom konaku, rimski novčići, građevine, platani u gradu - ostavština Čeha).

Zaštita prirode (Kako to rade drugi?).

ODJELJENSKA

ZAJEDNICA

Priprema programa za Dan mira i za Dan stranih jezika.

Priprema pitanja i posjeta Mustafe Kiraya.

Osposobljavanje učenika za samostalno korištenje razrednog kompjutera i izbor pouzdanog izvora podataka.

LIKOVNA KULTURA

Izrada abakusa za matematiku.

Priprema radova za konkurs biblioteke.

Izrada golubica mira za program.

Izrada origamija na temu "Jesen".

SEKCIJA: "Mali mirotvorci"

Radionica "Kako živjeti mir".

Radionica "Streotipi i predrasude".

AKTIVNOST 3 : Postavljanje karte Evrope na zidu u učionici i naziva zemalja o kojima prikupljamo podatke, te počinjemo sa prikupljanjem podataka (pisanje pisama, prikupljanje podataka kontinuirano i postavljanje na zid). Neke podatke dobijamo na času i odmah postavljamo, neke kod kuće i postavljamo na odmorima, prije ili poslije škole.

AKTIVNOST 4: Osposobljavanje za samostalno i grupno prikupljanje podataka putem kompjutera, mobitela i iz drugih izvora, te pravilan izbor izvora podataka.

AKTIVNOST 5: Upoznavanje sa načinom izvođenja naših malih istraživanja (u grupama), obrascom za praćenje istih. Prva grupa počinje sa ispitivanjem klijavosti 100 sjemenki graha. Sa završetkom njihove aktivnosti, počinje sa radom druga i treća grupa (Uticaj muzike i položaja saksije na rast i razvoj biljke), a kasnije i ostale grupe u skladu sa Nastavnim planom i programom.

AKTIVNOST 6: Jačanje samopouzdanja učenika stvaranjem pozitivne slike o sebi, te međusobnog povjerenja i samopouzdanja. (Učenici na radnim listovima odgovaraju na pitanja: Šta znam dobro da radim? Šta sam danas dobro uradio/la? Šta moj drug/drugarica dobro radi? Svoje radove prezentuju i zaključuju da svako od nas nešto dobro zna raditi i da je svako od nas poseban na svoj način.)

AKTIVNOST 7: Povodom Dana općine posjećujemo Uzeirbegov konak koji je nacionalni spomenik, skupljamo podatke o ostacima prošlosti, upoznajemo porijeklo platana u gradu...

AKTIVNOST 8: Priprema i realizacija radionica i programa povodom Dana mira i Dana stranih jezika.

Sa učenicima su realizovane radionice "Kako živjeti mir?" i „Stereotipi i predrasude“, a one u svojoj osnovi imaju igru, pa djeca izuzetno dobro reaguju i vole taj način rada. Učenici su od prvog razreda pripremali i realizovali različite programe za nastup tako da su sad osposobljeni do tog nivoa da svaki zadatak rade samostalno (horsko pjevanje, gluma, ples, recitovanje, priprema scene...).

AKTIVNOST 9: Posjeta gradskoj biblioteci (osvojena kolektivna nagrada za radove „Pipijada“).

Jedan od značajnih segmenata rada sa djecom zauzima i učešće na literarnim i likovnim konkursima jer tako razvijamo njihovu kreativnost. U okviru ove prakse smo pripremali priče i crteže na temu "Moja smiješna priča ili crtež" sjećajući se književnice koja je napisala knjigu "Pipi Duga Čarapa". Naravno da smo otkrili odakle je ona, a i dobro se zabavili na zabavi „Pipijada“ u biblioteci gdje smo primili nagradu za cijeli razred.

AKTIVNOST 10: Izrada abakusa za matematiku, origami na temu „Jesen“ u skladu sa realizacijom NPiP.

Istraživali smo i kako su računali u stara vremena, te odlučili da naučimo računati na abakusu. Pošto ih nismo mogli nigdje nabaviti, napravili smo ih sami i ovladali tim načinom računanja.

AKTIVNOST 11: Priprema pitanja i realizacija posjete gosta na času.

Zajedno pripremamo pitanja za gosta iz Turske koji nam dolazi na čas odjeljske zajednice. Prvo mu Ilayda prezentuje ono što smo već otkrili o Turskoj, a onda učenici postavljaju pitanja koja ih interesuju. Pored već pripremljenih moji učenici postavljaju i pitanja kojima su i mene iznenadili: Da li svako ime u Turskoj ima značenje? Kakva je tehnologija u Turskoj? (Veličina gradova, organizacija nastave u školama, upoređivanje načina života u obje zemlje, slanoća mora...).

AKTIVNOST 12: Prezentacija urađenog roditeljima (učeničke prezentacije) i dobijanje mišljenja roditelja.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Rezultat koji je meni najbitniji je da su moji đaci učili sa osmijehom na licu. Vrijeme prije nastave, odmora, a ponekad i poslije nastave su provodili ispred naše Mreže mira. Zajedno su naučili upoređivati brojeve bez moje pomoći i još mnogo toga, te su postali samostalniji. Prikupljali su podatke sa zadovoljstvom i razmjenjivali ih međusobno. Atmosfera u razredu je pozitivna jer je cijelo vrijeme akcenat bio na dobrom.

Ostvarena je komunikacija sa našim drugarima u inostranstvu (Italija, Njemačka) na oduševljenje svih nas, a možda to dovede i do uspostavljanja kontakata škola. Češće smo komunicirali i sa familijom. Nastavnica engleskog jezika ima dobru osnovu za uspostavljanje direktne komunikacije djece u E-twinning projektu.

Učenici su napredovali u svim vještinama i postignuti su zacrtani ciljevi. Mislim da je urađeno i više nego što smo planirali. Vladaju znanjima koja će učiti narednih godina (snalaženje na karti Evrope,

poznavanje država, riječi stranih jezika, historija svoje zemlje, posuđenice, eksperimenti....), a naučili su ih bez velikih napora, kroz svojevrsnu igru cijelog razreda.

Svo planirano gradivo je kvalitetno usvojeno, a ja sam ponosna što svojim đacima mogu jednostavno podijeliti zadatke (za javni nastup, za prezentovanje, rad u grupama, samostalan rad, eksperimente...) i oni to bez problema samostalno rade. Njima je tako malo godina, a već toliko toga mogu ako imaju zajednički cilj.

Želja za istraživanjem se nastavlja jer učenici i dalje donose nove podatke i razmjenjuju ih pred Mrežom mira.

Takav efekat i rezultat nisam očekivala i mislim da im samo treba dati šansu da pokažu šta mogu.

Tags

NIN

Collections

NIN 2019